Outi Nietola 9.10.2017 74/17/L/A

Eduskunta
Valtionvarainvaliokunnan liikennejaosto
00012 Eduskunta

Asia: HE 106/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018

Pyydettynä lausuntona Hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018 Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Metsäteollisuus käyttää kattavasti Suomen väyläverkkoa. Toimialan kuljetukset Suomen sisällä ovat noin 80 miljoonaa tonnia vuodessa, josta 75 % tie-, ja loput pääosin rautatiekuljetuksia. Satamien kautta metsäteollisuuden tuotteita viedään ja tuodaan 20 miljoonaa tonnia vuodessa. Metsäteollisuuden suunnitellut ja jo päätetyt investoinnit lisäävät kuljetusmääriä useita miljoonia tonneja vuositasolla. Kuljetusmuotojakaumien pysyessä ennallaan eniten kasvavat tiekuljetukset. Toimialan kuljetuksista noin 60 % on alemmalla tiestöllä.

Hallituksen ehdotuksessa vuoden 2018 talousarvioksi on perusväylänpidon momentille esitetty 453 miljoonaa euroa korjausvelkarahoitusta. Ehdotus jatkaa vuosina 2016 ja 2017 toteutettua rahoitustason nostoa ja painopisteen siirtoa kunnossapitoon ja on erittäin kannatettava. Liikenneviraston mukaan vuosina 2016 ja 2017 tehdyt panostukset ovat pysäyttäneet korjausvelan kasvun. Korjausvelan vähentämiseksi oleellista on saada korjausvelkaohjelma kokonaisuudessaan toteutettua suunnitellusti, ja nostaa tulevina vuosina perusväylänpidon rahoitus pysyvästi kestävälle tasolle. Tämä tarkoittaisi alustavien arvioiden mukaan vuosittain vähintään 200 miljoonan euron pysyvää lisärahoitusta väylien kunnossapitoon.

Rahoitustason pysyvän noston lisäksi metsäteollisuus pitää välttämättömänä pitkäjänteisyyden lisäämistä väylänpidon suunnittelussa ja rahoituksessa. On erittäin tärkeää, että ehdotukseen laiksi liikennejärjestelmistä ja maanteistä sisällytetty 10-12 vuoden pitkän tähtäimen toimenpide- ja rahoitusohjelma toteutuu.

Perusväylänpidon rahoituksen kohdentamisessa asiakastarpeita vastaavasti oleellista on tiivis vuoropuhelu elinkeinoelämän kanssa. Metsäteollisuus on antanut Liikennevirastolle ja ELY-keskuksille näkemyksensä kunnossapitorahoituksen suuntaamisessa, ja pitää tärkeänä teollisuuden kanssa käytävän suoran vuoropuhelun jatkumista sekä valtakunnan että aluetasolla myös väylähallinnon rakenteita uudistettaessa. Kansallisen ja alueellisen vuoropuhelun kriittistä merkitystä korostaa myös kuljetusketjun toimivuuden varmistaminen yli maakuntarajojen.

Outi Nietola 9.10.2017 74/17/L/A

Metsäteollisuuden näkökulmasta on positiivista, että korjausvelkarahoituksella on vuonna 2018 tarkoitus jatkaa raakapuun terminaaliverkoston kehittämistä. Verkosto mahdollistaa kuljetusten keskittämisen entistä suurempiin terminaaleihin, mikä alentaa kustannuksia ja parantaa koko kuljetusjärjestelmän toimivuutta. Myönteistä on myös Saimaan kanavan sulkujen korjausten jatkaminen ja rakentamissuunnittelu sulkujen pidentämiseksi.

Liikenneviraston tulostavoitteisiin vuodelle 2018 on edellisten lisäksi sisällytetty myös yli 76-tonnisen HCT-kaluston edellyttämien muutosten ohjelmointi. Metsäteollisuus on aktiivisesti mukana yli 76-tonnisen kaluston kokeiluhankkeissa, joissa mitataan muun muassa kalustovaihtoehtojen tehokkuutta ja ympäristövaikutuksia. Alustavat tulokset HCT-kaluston tuomista tehokkuus- ja ympäristöhyödyistä ovat rohkaisevia. Suomessa tuleekin metsäteollisuuden näkemyksen mukaan mahdollisimman pian edetä nk. HCT-käytävien eli sen tieverkon määrittelyssä, jolla yli 76-tonninen kalusto voisi liikennöidä kokeiluvaiheen jälkeen ilman erillistä lupaa.

Metsäteollisuudelle keskeistä on tiestön, mukaan lukien alempiasteisen tieverkon rahoituksen turvaaminen. Onkin positiivista, että biotaloutta tukevan tieverkon parantaminen on myös tulevana vuonna mukana Liikenneviraston tulostavoitteissa. Yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen ehdotettu 13 miljoonaa euroa pysyy ennallaan mutta on riittämätön noin 30 miljoonan euron vuotuiseen tarpeeseen nähden.

Väylien uusien kehittämishankkeiden osalta metsäteollisuus pitää erittäin tervetulleena Luumäki-Imatra-Venäjän raja -ratavälin rakentamisen aloitusta, mikä poistaa etenkin raakapuutuonnin ja myös tuotekuljetusten pullonkauloja. Vuosaaren meriväylän parantamishankkeen käynnistäminen hyödyttää myös metsäteollisuutta.

Liikenteen verojen ja maksujen osalta on myönteistä, että liikenteen polttoaineverotusta ei esitetä kiristettäväksi vuonna 2018. Lämmitys-, työkone- ja voimalaitospolttoaineiden veroja esitetään kuitenkin korotettavaksi nettomääräisesti 45 miljoonalla eurolla. Metsäteollisuus vastustaa esitystä, joka nostaa myös metsätyökoneiden ja siten metsäteollisuuden logistiikkakustannuksia ja heikentää toimialan kilpailukykyä.

Myönteistä on, että väylämaksujen puolitus ja rataveron poisto jatkuvat vuonna 2018. Metsäteollisuus on esittänyt rataveron ja väylämaksujen pysyvää poistoa ja jäänmurron rahoittamista valtion budjetista.

Metsäteollisuus ry

Outi Nietola
logistiikkapäällikkö